ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 234 Ἐν Ἡρακλείῳ, τῇ 29ῃ Μαρτίου 2016

Πρός
τούς Αἰδεσιμωτάτους Κληρικούς, τούς Ὁσιωτάτους Μοναχούς
καί τόν εὐσεβῆ Λαό τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης

Ἀγαπητοί ἀδελφοί, παιδιά τῆς Ἐκκλησίας,

Βρισκόμαστε ἤδη στό μέσον τῆς πορείας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία λιτανεύει τόν Τίμιο Σταυρό, γιά τήν πνευματική ἐνίσχυση τοῦ πιστοῦ λαοῦ Της, ὁ ὁποῖος προσμένει τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Ἡ προσκύνηση τοῦ Σταυροῦ, κατά τήν πορεία πρός τό Ἅγιο Πάσχα, ὑπενθυμίζει τή Σταυρική Θυσία τοῦ Κυρίου, «*ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς*» (Ἰω. 6,51).

Ἡ Ὀρθόδοξη ἐμπειρία, τό θεμέλιο τῆς σταυροαναστάσιμης ζωῆς, δέν βρίσκεται στήν ἀνακούφιση συναισθημάτων μίας ἰδεολογικῆς χριστιανικῆς πρόσληψης ἤ ἐντός τῆς διαπάλης τῆς ἀποδεικτικότητας, τῶν ἀπόψεων καί τῶν διαφοροποιήσεων τῶν διαφόρων διδαγματιστῶν, ἀλλά ἐντός τῆς κατά χάριν σχέσης μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό καί τό συνάνθρωπο.

Ὁ Τίμιος Σταυρός εἶναι ἀναμφίβολα τό ἱερό σύμβολο τῆς Ἐκκλησίας πού προϋποθέτει τρόπο ζωῆς ὡραιότητας καί ἐσωτερικῆς σχέσης μέ τόν Πανάγαθο Θεό καί δέν ἀποτελεῖ ἕνα νεκρό διακριτικό σημεῖο μίας ἰδέας κάποιας μερίδος ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται χριστιανοί.

Τίποτα στόν ἐσωτερικό πνευματικό ἀγῶνα, δέν ἀτενίζεται ὡς δήλωση ὁμάδας, κάποιας ἀόριστης μεταφυσικῆς προοπτικῆς. Ἡ ἁγιοπατερική Ὀρθόδοξη Παράδοση καί ζωή, στό βάθος της, ὄχι μόνο κατανοεῖ, ἀλλά ζεῖ μέ τή μετάνοια καί ὁρᾶ κατά χάριν ἐντός τῆς ἁγιάζουσας Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀγάλλεται «*εἰ μή ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Γαλ. 6,14), δηλαδή, «παρά μόνο στό σταυρό τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Τό βίωμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, θεωρούμενο ὅπως παραπάνω, δηλαδή μέσῳ τῆς μένουσας κατάστασης τῆς χάριτος καί ὄχι μέσῳ τῆς πρόσκαιρης ἐπικράτησης τῆς μίας ἤ τῆς ἄλλης ἐξωτερικῆς προτίμησης, πού

γέννησε τό φρόνημα τοῦ σύγχρονου ἐγωκεντρισμοῦ, δέν διαιρεῖ, ἀλλά ἑνώνει. Ἡ Ἐκκλησία τό ἀντλεῖ ἀπό τό ταμεῖο τῆς χάριτός Της καί γιά τό λόγο αὐτό δέν δέχθηκε, οὔτε δέχεται τόν μανιχαϊστικό διαχωρισμό ψυχῆς καί σώματος.

Τό θέμα τῆς σύγχρονης ἀπαξίωσης τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μέ τήν καύση του, θυμίζει τήν ὑποτίμηση τοῦ σώματος ἀπό αἱρετικές διδασκαλίες παρελθόντων αἰώνων, πού θεωροῦσαν τό σῶμα ὡς «*δεσμωτήριο*» τῆς ψυχῆς. Ἀντίθετα, ἡ Ὀρθόδοξη Παράδοση, σέβεται ὁμοίως τό σῶμα μέ τήν ψυχή, τό ἁγιάζει, τό μυρώνει, τό σαβανώνει, τό μοιρολογεῖ, τό διαβάζει καί τό ἐνταφιάζει, μέ τιμή καί ἱερή ἐξόδια ἀκολουθία, γιά νά ἐπιστρέψει εἰς «*γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη*» (Γεν. 3,19).

Ἡ ἐσχατολογική προοπτική πού ἀνοίγεται γιά τόν χριστιανό μέ τή διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου, ὅτι ὅποιος πιστεύει σέ Ἐκεῖνον, «*κἄν ἀποθάνῃ ζήσεται*» (Ἰωάν. 11,25), ἐκφράζεται ἐνδεικτικά μέ τήν παράδοση τοῦ ἐνταφιασμοῦ, ὅπου τά σώματα «*καθεύδουν*» στόν τάφο καί ἀναμένουν τήν ἀνάσταση, κατά τό πρότυπο τοῦ Ἰδίου, ὁ ὁποῖος σταυρώθηκε, ἐνταφιάσθηκε καί ἀναστήθηκε. Γι᾽ αὐτό καί ὁ Ἱερός Χρυσόστομος ὑπογραμμίζει ὅτι οἱ χῶροι ἐνταφιασμοῦ τῶν κεκοιμημένων ὀνομάζονται «*κοιμητήρια*», διότι «*οἱ τετελευτηκότες καί ἐνταῦθα κείμενοι, οὐ τεθνήκασιν, ἀλλά κοιμῶνται καί καθεύδουσιν*» (P.G. 49, 349).

Ἐπιπροσθέτως, τά Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων, τά ὁποῖα μυροβλύζουν καί εὐωδιάζουν, ἐπιτελοῦν θαύματα καί προμηνύουν τήν Ἀνάσταση (*Ἅγ. Συμεών Νέος Θεολόγος*), ἁγιάζουν τόν τόπο καί ὅσους βρίσκονται σέ αὐτόν (*Μέγας Βασίλειος*), κατατίθενται στήν Ἁγία Τράπεζα τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, στούς Ἱερούς Ναούς, καταδεικνύουν μέ τόν πλέον περίτρανο τρόπο, ὄχι μονάχα τήν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, μέσῳ τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τή σπουδαιότητα τῆς πράξεως τοῦ ἐνταφιασμοῦ στή ζωή της.

Ἡ Ἁγιογραφική καί Πατερική Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ διαχρονικές καί αἰώνιες ἀξίες της, τό λειτουργικό βίωμα τῶν χριστιανῶν μέ τίς ποιμαντικές προεκτάσεις του, καθώς ἐπίσης καί τά Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων, καταδεικνύουν τόν σεβασμό τοῦ σώματος καί τήν ἱερότητά του, ὑποδεικνύουν δέ στόν χριστιανό τή στάση πού θά πρέπει νά τηρεῖ γιά τή διαφύλαξή του.

Ἐπί πλέον, ὁ ἐνταφιασμός τοῦ σώματος, οἱ περιθανάτιες καί μεταθανάτιες φροντίδες τῶν συγγενῶν, οἱ ἐπισκέψεις στό μνῆμα τοῦ προσφιλοῦς τους προσώπου στό Κοιμητήριο, λειτουργοῦν θεραπευτικά πρός τούς πι-

στούς καί συντελοῦν στήν πνευματική οἰκοδομή τους, καθώς ἀναλογίζονται τό πεπερασμένο τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης καί ἀναστοχάζονται τήν προοπτική τῆς ἐν Χριστῷ Ἀναστάσεως. Ἰδιαιτέρως τά Ἱερά Μνημόσυνα ἐπιτελοῦνται σέ τακτές χρονικές στιγμές πού ἔχουν καθορισθεῖ ἀπό τήν Ἱερά Λειτουργική Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, γιά τήν ἀνάπαυση τῶν κεκοιμημένων, ὅπως ἀκριβῶς καί ἡ μνημόνευσή τους στήν Ἱερή Πρόθεση τῆς Ἐκκλησίας, κατά τή Θεία Λειτουργία.

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, μέ ἀφορμή τή γενικώτερη προβληματική πού ἀναφύεται κατά διαστήματα, ὡς πρός τό ζήτημα τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν, σπεύδει νά ὑπενθυμίσει πρός τό φιλόθεο πλήρωμά της, ὅτι ἡ μακραίωνη Ἐκκλησιαστική Παράδοση τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τό λειτουργικό Της βίωμα, καθώς ἐπίσης τά στοιχεῖα πού συνάγονται ἀπό τίς τοπικές παραδόσεις τῆς Μεγαλονήσου, μαρτυροῦν ὑπέρ τοῦ ἐνταφιασμοῦ καί ὄχι ὑπέρ τῆς καύσεως τῶν σωμάτων.

Μαζί μέ αὐτά ἡ Τοπική μας Ἐκκλησία αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά ἐπισημάνει πρός κάθε ἄνθρωπο τῆς Μεγαλονήσου, ὅτι σέβεται τίς διάφορες ἐπιλογές, ἀλλά προτρέπει καί γιά τήν ἐπίσκεψη σέ κάποιο Ἀρχαιολογικό Μουσεῖο, ὅπου ὑπάρχουν καί ἐκτίθενται λάρνακες τῶν ἀρχαίων προπατόρων μας Μινωϊτῶν, οἱ ὁποῖες μαρτυροῦν περίτρανα ὅτι δέν ἔκαιγαν τά σώματα, ἀλλά τά τοποθετοῦσαν μέσα σ᾽ αὐτές μέ τιμές σπονδῶν, φέροντες τά σώματα σέ ἐμβρυακή στάση, γιά νά ἐπιστρέψει τό σῶμα στή γῆ, στήν ἴδια θέση πού ἦλθε ὡς ἔμβρυο στήν κοιλία τῆς μητέρας πού τό γέννησε. Τό ἴδιο καθώριζε καί ὁ Ἀρχαιοελληνικός Πολιτισμός, ὅπου ἡ ταφική φροντίδα καί ἡ ἀπόδοση τιμῆς στά νεκρά σώματα ἦταν πράξη ἱερή. Ὁ Πολιτισμός μας εἶναι πολιτισμός ταφῆς καί ὄχι καύσεως ἤ λήθης τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων.

Εὐλαβεῖς χριστιανοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μέ τή Συνοδική μας αὐτή Ἐγκύκλιο, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ὑπενθυμίζει στούς Ὀρθόδοξους Κρῆτες ὅτι, τό διαχρονικό λειτουργικό βίωμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, μᾶς καλεῖ νά σταυρώσουμε τό θέλημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ, μάλιστα σέ καιρούς ποικίλων ἀκαταστασιῶν καί νά τιμήσουμε ἀγόγγυστα τήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία παραγγέλλει τόν ἐνταφιασμό καί ὄχι τήν καύση τῶν νεκρῶν.

Σύμφωνα μέ τή μακραίωνη Ἱερά Παράδοση τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, τό λειτουργικό της βίωμα, τήν πολιτισμική κληρονομιά τῆς Μεγαλονήσου, προτρέπομε τούς χριστιανούς νά ἀποφεύγουν πράξεις, οἱ ὁποῖες ἀντιστρατεύονται τό σῶμα καί δέν οἰκοδομοῦν (Α’ Κορ. 10, 23· 6, 12).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σημειώνει: «*οὐδείς γάρ ποτέ τήν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν ἀλλά ἐκτρέφει καί θάλπει αὐτήν, καθώς καί ὁ Κύριος τήν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμέν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκός αὐτοῦ καί ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ*» (Ἐφ. 5, 29-30), δηλαδή, «κανείς ποτέ δέ μίσησε τή δική του σάρκα, ἀλλά τήν τρέφει καί τήν περιθάλπει καθώς καί ὁ Χριστός τήν ἐκκλησία γιατί εἴμαστε μέλη τοῦ σώματός του ἀπό τή σάρκα αὐτοῦ καί ἀπό τά ὀστᾶ αὐτοῦ».

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Κρήτης προτρέπει ὅλα τά παιδιά της νά μένουν πιστά στίς Παραδόσεις της, ἔτσι ὥστε νά δοξάζεται τό Ὄνομα τοῦ Θεοῦ, «*ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καί ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ*» (Α' Κορ. 6, 20), δηλαδή νά δοξάζετε τόν Θεόν «μέ τό σῶμα σας καί μέ τό πνεῦμα σας, τά ὁποῖα εἶναι τοῦ Θεοῦ», καί νά μαρτυροῦμε πάντοτε καί μέ κάθε τρόπο τήν ἱερότητα τοῦ σώματος, πού ἀποτελεῖ ἔμψυχη εἰκόνα καί πλάσμα τοῦ Θεοῦ.

Μέ τίς σκέψεις αὐτές, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν τήν ἔκφραση τῆς πατρικῆς μας ἀγωνίας, ἀλλά καί τήν εὐθύνη μας, ὡς Ποιμένων, καταθέτομε τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας, σᾶς εὐλογοῦμε πατρικά καί σᾶς εὐχόμαστε νά πορεύεσθε στόν ἀγώνα τῆς ζωῆς, μέ θάρρος καί δύναμη, νά σηκώνετε τόν προσωπικό σας σταυρό, ὡς μετοχή στό Σταυρό τοῦ Κυρίου μας, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ στήν Ἀνάσταση.

Καλό ὑπόλοιπο τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί μέ ὑγεία καί δύναμη Θεοῦ νά ἑορτάσομε τήν Ἁγία Ἀνάσταση!

Μέ πατρικές εὐχές καί ἐν Κυρίῳ ἀγάπη

† Ὁ Κρήτης Εἰρηναῖος, **Πρόεδρος**
† Ὁ Γορτύνης καί Ἀρκαδίας Μακάριος
† Ὁ Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου Εὐγένιος
† Ὁ Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Δαμασκηνός
† Ὁ Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων Εἰρηναῖος
† Ὁ Ἱεραπύτνης καί Σητείας Εὐγένιος
† Ὁ Πέτρας καί Χερρονήσου Γεράσιμος
† Ὁ Κισάμου καί Σελίνου Ἀμφιλόχιος
† Ὁ Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου Ἀνδρέας

Σημείωσις: *Ἡ Ἐγκύκλιος αὐτή νά ἀναγνωσθεῖ στούς Ἱερούς Ναούς κατά τήν Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, 3η Ἀπριλίου 2016.*